

Charakterystyka Gminy

Gmina Krzywca jest jedną ze 160 gmin województwa podkarpackiego i jedną z dziesięciu gmin powiatu przemyskiego. Zlokalizowana jest w południowo - wschodniej części województwa podkarpackiego i w zachodniej części powiatu przemyskiego. Położona jest na obszarze Pogórza Karpackiego, nad rzeką San. Lewobrzeżne miejscowości gminy, a więc sama Krzywca, Babice, Ruszelczyce, Wola Krzywiecka, Średnia, Reczpol, Skopów oraz część Bachowa (Krążki) znajdują się na terenie Pogórza Dynowskiego. Natomiast Bachów, Chyrzyna i Kupna położone są już na obszarze zaliczanym do Pogórza Przemyskiego.

W rejonie Pogórza Przemyskiego występują złoża ropy naftowej i gazu ziemnego częściowo eksploatowane. Występują także wody mineralne, niestety dotychczas nie eksploatowane. W dolinie Sanu na terasie zalewowej występują złoża żwiru i piasku, z których największe to złożo w Bachowie i Ruszelczycach. Gmina Krzywca charakteryzuje się dużą atrakcyjnością krajobrazowo-przyrodniczą, posiada liczne walory turystyczno-historyczne i rekreacyjne. Gmina jest dobrym miejscem na organizację wypoczynku świątecznego, wakacyjnego, obozów, zajazdów i spływów. Nie ma jednak zorganizowanej ku temu bazy technicznej. W gminie są dobre warunki do rozwoju gospodarstw agroturystycznych. Głównymi walorami gminy są: czyste powietrze i ekologiczne produkty rolne, wyjątkowo wygodne warunki do wędkowania, kajakarstwa, turystyki rowerowej i pieszej, biwakowania i innych form relaksu. Okoliczne lasy obfitują w jagody i grzyby, a na słonecznych stokach można zbierać lecznicze zioła.

Obszar gminy o powierzchni 5 961 ha położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego, a kolejne 3 486 ha stanowi jego otulinę. Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego jest trzecim, co do wielkości parkiem krajobrazowym w Polsce. W jego obszar obejmujący powierzchnię 61 862 ha wchodzi gminy: Bircza, Dubiecko, Dynów, Fredropol, Krasieczyn, Krzywca, Przemyśl i miasto Dynów. Otulinę o powierzchni 48 921 ha stanowi Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu. W parku utworzono kilka rezerwatów przyrody w tym między innymi położony na terenie gminy rezerwat „Brzozy Czarnej” w Reczpolu.

Obszar o powierzchni 5 868 ha terenu Gminy Krzywca objęty jest „Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000”. NATURA 2000 to skrótowa nazwa sieci ekologicznej tworzonej we wszystkich państwach Unii Europejskiej, aby powstrzymać wymieranie zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz chronić różnorodność biologiczną.

Gmina Krzywca jest jedną z dziesięciu gmin powiatu ziemskiego - przemyskiego. Zajmuje obszar 94,98 km². Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo produkcja żywności oraz obsługa ludności oraz związane z tym osadnictwo. Występują tu korzystne warunki glebowe i klimatyczne do produkcji rolnej, sprzyjające uprawie zbóż, ziemniaków i roślin pastewnych.

Głównym czynnikiem powodującym kształtowanie się procesów rozwojowych gminy są jej mieszkańcy. Pod względem zaludnienia gmina należy do jednostek o średniej liczbie mieszkańców.

Niewielka część ludności czynnej zawodowo znajduje zatrudnienie w oświacie, administracji i przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją, handlem i usługami. Znaczna część zajmuje się rolnictwem, produkując żywność głównie na zaspokojenie własnych potrzeb.

Głównym czynnikiem wpływającym na poziom życia ludności jest poziom dochodów jej mieszkańców,

który z kolei jest czynnikiem aktywności gospodarczej gminy. Wpływają na to zarówno dochody z pracy najemnej, świadczeń emerytalnych i rentowych, ze sprzedaży produktów rolnych, jak też z otrzymanych zasiłków dla bezrobotnych oraz świadczeń pomocy społecznej.

Na terenie gminy sieć szkół podstawowych tworzy 5 placówek: w Babicach, Bachowie, Krzywcy, Reczpolu i Ruszelczycach oraz jedyne Gimnazjum Publiczne w Krzywcy. Absolwenci gimnazjum mogą kontynuować naukę w pobliskim Dubiecku, gdzie znajduje się Liceum Ogólnokształcące, w Zespole Szkół Rolniczych im. Aleksandra Fredry w Nienadowej lub w licznych szkołach zawodowych w Przemyślu. Najbliższy ośrodek akademicki znajduje się w Rzeszowie.

Opiekę przedszkolną na terenie gminy sprawuje Samorządowe Przedszkole w Krzywcy oraz 4 oddziały wychowania przedszkolnego działające przy Szkołach Podstawowych w Babicach, Bachowie, Reczpolu i Ruszelczycach.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców opiekę sprawuje Posterunek Policji w Dubiecku, bezpieczeństwem sanitarnym - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu, a bezpieczeństwem zootechnicznym Państwowy Powiatowy Lekarz Weterynarii w Przemyślu.

W sytuacjach zagrożenia i klęsk żywiołowych pomocy udziela mieszkańcom Państwowa Straż Pożarna w Przemyślu oraz miejscowe jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ochotnicze Straże Pożarne jako stowarzyszenie funkcjonują w następujących miejscowościach: Babice, Bachów, Skopów, Ruszelczyce, Krzywca, Reczpol i Średnia.

Odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy prowadzi Przemyskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Przemyślu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obejmuje swoim zasięgiem wszystkie 10 sołectw Gminy Krzywca. Liczba ludzi korzystających z pomocy wyraźnie wzrasta z roku na rok ze względu na sytuację materialną ludności gminy, w której panuje duże bezrobocie i brak jest możliwości zatrudnienia. Najczęstszą formą udzielania pomocy to m.in. dożywianie dzieci w szkołach, zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, zasiłki rodzinne oraz obsługa funduszu alimentacyjnego. Ośrodek organizuje także prace społecznie użyteczne.

Teren gminy jest słabo uprzemysłowiony, nie występuje tu żaden znaczny zakład przemysłowy mogący stworzyć dodatkowe miejsca pracy.

Przeważają tu głównie przedsiębiorstwa prywatne, które m.in. zajmują się przetwórstwem drewna i transportem samochodowym.

Wieś i rolnictwo Gminy Krzywca cechuje się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych. Specyfika ta ma przede wszystkim podłoże strukturalne i dlatego też trwające od kilku lat procesy restrukturyzacyjne przebiegają powoli i nie są aż tak efektywne jak w innych regionach kraju, gdzie przeważają duże obszarowo i mocne ekonomicznie gospodarstwa rolne. Rolnictwo jest podstawowym działem gospodarki gminy.

Użytki rolne zajmują 4 656 ha. Dobre gleby znajdują się w dolinie rzeki San, a na pozostałym terenie przeważają gleby średniej jakości w klasie IV B i niższej. Dominującymi kierunkami w produkcji rolniczej są: uprawa zbóż, roślin okopowych, ziemniaków, produkcja pasz. Warunki naturalne nie są zbyt przyjazne dla produkcji wielotowarowej. Wśród rolników nie ma tradycji tworzenia i organizacji grup producenckich. Na terenie gminy istnieją okresowe trudności ze zbytem produktów rolnych i bydła, ceny są zbyt niskie, które nie gwarantują opłacalności. Gospodarstwa są dobrze wyposażone w maszyny rolnicze; kultura rolna jest na poziomie dobrym.

Szkieletem układu drogowego jest droga wojewódzka Nr 884 biegnąca z Przemyśla do Domaradza, aktualnie modernizowana. Jej długość na terenie gminy wynosi ok. 12 km. Sieć dróg tworzą drogi powiatowe i drogi gminne.

Gmina zasilana jest liniami elektrycznymi 110 kV. Istniejący stan systemu energetycznego pokrywa aktualne potrzeby w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną.

Na terenie gminy nie występują udokumentowane zasoby wód podziemnych mogących zapewnić zabezpieczenie terenu w wodę pitną w wystarczającej ilości. Ujęcia wody sprowadzają się do wodociągów lokalnych opartych na studniach kopanych. Wodociąg zbiorczy występuje jedynie w części miejscowości Babice.

Oczyszczalnia ścieków znajduje się jedynie w Krzywcy, która odbiera ścieki z tej miejscowości oraz z Ruszelczyc i z Woli Krzywieckiej. W pozostałych miejscowościach brak jest wodociągów gminnych oraz kanalizacji.

W dziedzinie kultury wiodącą rolę pełni Gminne Centrum Kultury w Krzywcy z siedzibą w Babicach wspierane przez pracowników 8 świetlic wiejskich, a także pracowników Gminnej Biblioteki Publicznej w Krzywcy z dwoma filiami w Babicach i Reczpolu. Do cyklicznych imprez kulturalnych organizowanych na terenie Gminy zaliczyć należy: Podkarpackie Spotkania Rodzin Muzykujących „Folkowa Nuta” w Babicach (pierwsza niedziela sierpnia każdego roku) oraz Sejmik Folklorystyczny związany z obchodami Świąt Wielkanocnych w Reczpolu (Niedziela Palmowa każdego roku) . Od trzech lat organizuje się także „Dzień Seniora” dla osób w podeszłym wieku z terenu całej Gminy. W latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku organizowano również Powiatowy Przegląd Grup Jasełkowych i Kolędniczych. W 2011 roku wznowiono tą tradycję i w styczniu zorganizowano ponownie I Powiatowy Przegląd Grup Kolędniczych i Jasełkowych. Corocznie organizuje się również tradycyjne „Dożynki Gminne” (koniec sierpnia lub początek września). Na terenie Gminy działają następujące zespoły: Chór „Gloria” przy GCK Babice oraz Chór „Pelikano” przy Szkole Podstawowej w Babicach, a także zespół śpiewaczy „Wiktorianki” przy Kole Gospodyń Wiejskich w Ruszelczycach. Przy GCK działa także dziecięco - młodzieżowa Grupa Teatralna „Promyczek”. Stosunkowo duża jest w Gminie liczba twórców ludowych związanych z rękodziełem. Słynne są już „Reczpolskie Pisanki”, „Babickie Hafty”, sztuczne kwiaty, biżuteria z naturalnych surowców, wyszywanki, rzeźby, malowidła plenerowe czy koszykarstwo. Na niemal wszystkich organizowanych imprezach kulturalnych popularyzowana jest też „kuchnia regionalna” z tradycyjnymi lokalnymi potrawami jak chociażby: żurek postny z Reczpoła, kwasówka z grzybami i kaszą gryczaną z Ruszelczyc, gołąbki z ziemniaków czy tradycyjny chleb z łąpaty ze Skopowa itp. O zachowanie tradycyjnej kuchni dbają przede

wszystkim panie z Kół Gospodyń Wiejskich w Reczpolu, Krzywcy, Woli Krzywieckiej, Ruszelczycach, Skopowie, Babicach i Bachowie. Na terenie całej Gminy kultywowane są też tradycje i zwyczaje związane z kalendarzem liturgicznym rzymsko - katolickim, w tym zwłaszcza uroczyste obchody świąt kościelnych, odpustów, majówek śpiewanych pod kapliczkami przydrożnymi itp.

Gmina Krzywca w ostatnim okresie czasu kładzie coraz większy nacisk na popularyzację sportu wśród jej mieszkańców, jako zdrowego stylu życia. Na terenie Gminy działalność sportową oraz Uczniowskich Klubów Sportowych działających przy szkołach prowadził Parafialny Klub Sportowy „UNUM” Babice zrzeszający dzieci i młodzież z terenu całej gminy. Najpopularniejsze, jak w całym kraju, są sekcje piłkarskie: trampkarzy, juniorów i seniorów. Sekcje te regularnie uczestniczą w rozgrywkach ligi okręgowej, odnosząc coraz większe sukcesy. Popularnym sportem uprawianym przez nieformalne jeszcze grupy sportowe jest też siatkówka i tenis stołowy. Reprezentacja naszej gminy w siatkówce wiezie prym w powiecie, a tenisistów w skali wojewódzkiej. Dobre wyniki sportowe osiągają też uczniowie zrzeszeni w Uczniowskich Klubach Sportowych m.in. w biegach przełajowych, skokach w dal itp. Gmina w miarę posiadanych środków finansowych stara się stworzyć w każdej miejscowości warunki do uprawiania sportu przez jak największą liczbę mieszkańców. Boiska i place sportowe istnieją przy każdej szkole. Inne obiekty sportowe znajdują się między innymi w Babicach, Krzywcy, Ruszelczycach, Skopowie, Bachowie i Chyrzynie. Ich stan techniczny nie jest jeszcze zachwycający ale w miarę możliwości corocznie dokonuje się ich modernizacji.

Gmina Krzywca posiada dobre warunki do rozwoju turystyki. Duża ilość lasów bogatych w grzyby i jagody leśne, czysta jeszcze rzeka San oraz jej dopływy, położenie w granicach Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego, duża ilość obiektów zabytkowych, czyste nie skażone przemysłem powietrze a także gościnność mieszkańców to wymarzone warunki dla turystów. Przeszkodą do jej uprawiania jest jednak brak dobrze rozwiniętej infrastruktury turystycznej. A więc pól biwakowych, parkingów, zajazdów, wyznaczonych tras turystycznych itp. Cenne przyrodniczo tereny, na których obiekty te mogłyby powstać, niestety objęte są ochroną co uniemożliwia realizację tam infrastruktury turystycznej. Brak jest też na terenie gminy bazy noclegowej. Oferuje ją jedynie Hotel „Płowiecki” w Babicach (16 miejsc noclegowych) oraz Ośrodek ZHP „Leśne Zacisze” w Ruszelczycach (40 miejsc noclegowych). Będący we władaniu Gminy Ośrodek Wypoczynkowy w Babicach jest aktualnie wyłączony z działalności ze względu na przewidywany remont kapitalny.